

Täysistunto

Torstai 6.10.2022 klo 16.02—21.18

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 28/2022 vp
Valiokunnan mietintö PeVM 4/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 4/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheen-
vuoro, edustaja Ojala-Niemelä, olkaa hyvä.

Keskustelu

21.15 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Perustuslakivaliokunnasta on valmistunut mietintö tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain muuttamisesta, ja tässä lainmuutoksessa on kyse tiedusteluvalvontavaltuutetun sijais-
ta koskevasta sääntelystä. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Esityksen taustasta sen verran, että nykyisin tiedusteluvalvontavaltuutetulla ei ole lailla säädettyä sijaista. Siten jos valtuutettu on estynyt käyttämään tiettyjä laissa säädettyjä toimivaltuuksia, ei niitä voida hallituksen esityksen mukaan käyttää lainkaan. Eduskunnan tiedusteluvalvontavaliokunta on kiinnittänyt tähän seikkaan aikaisemmin huomiota ja todennut, että valtioneuvoston on syytä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin viipymättä, jotta tiedusteluvalvontavaltuutetulla olisi sijainen. Tätä toimeksiantoa nyt käsiteltävä lakiehdotus toteuttaa. Perustuslakivaliokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytään muutettuna.

Hallituksen esitykseen verrattuna muutoksena perustuslakivaliokunnan ehdottamassa sääntelyssä ovat ensinnäkin sijaisen kelpoisuusvaatimukset: Valiokunta pitää perusteltuna, että sijaisella on oikeustieteellinen koulutus. Valiokunta on jo tiedustelulainsäädäntöä säädettäessä pitänyt tiedustelutoiminnan laillisuusvalvonnasta ja parlamentaarisesta valvonnasta koostuvaa valvontajärjestelmää hyvin tärkeänä. Valiokunta on korostanut tiedusteluvalvontavaltuutetun perus- ja ihmisoikeusjuridiikan sekä laillisuusvalvonnan vahvaa osaamista.

Toiseksi perustuslakivaliokunta ehdottaa, että sääntelyä valtuutetun sijaisen itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta vielä täsmennetään.

Kolmanneksi valiokunta ehdottaa muutosta sijaisen nimittämismenettelyyn niin, että tiedusteluvalvontavaltuutetun sijaisuus kytetään valtuutetun toiminnon johtavan asiantuntijan virkaan. Lisäksi perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon riittävään resursointiin. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2022 vp

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 28/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.